Besluit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat van [datum], nr. DGED/DE/22544466, handelend in overeenstemming met de Staatssecretaris voor Cultuur en Media, inzake de keuze voor het instrument veiling voor de uitgifte van de landelijke commerciële FM-vergunningen en de landelijke DAB-vergunningen in frequentieblok 11C (Besluit bekendmaking veiling vergunningen landelijke commerciële radio-omroep 2023)

Gelet op artikel 3.10, vierde lid, van de Telecommunicatiewet, en artikel 17 van het Frequentiebesluit 2013;

Besluit:

Artikel 1

De vergunningen voor landelijke commerciële radio-omroep in de FM-band en de DAB-vergunningen in frequentieblok 11C, genoemd in tabel 1, worden, met de daaraan te verbinden voorschriften en beperkingen, verleend met toepassing van een veiling als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onderdeel f, van de Telecommunicatiewet.

Tabel 1: te verdelen vergunningen

Pakket Bestaande uit (FM-+DAB-vergunning)	Vergunning FM en bereik	Geclausuleerd of ongeclausuleerd	Bijlagen FM-vergunningen	Bijlagen DAB-vergunningen
LCO1	A01 71,47%	ongeclausuleerd	1, 10, 11	20, 21
LCO2	A02 60,21%	ongeclausuleerd	2, 10, 12	20, 21
LCO3	A03 71,40%	ongeclausuleerd	3, 10, 13	20, 21
LCO4	A04 66,77%	nieuws	4, 10, 14	20, 21
LCO5	A05 55,59%	ongeclausuleerd	5, 10, 15	20, 21
LCO6	A06 72,22%	ongeclausuleerd	6, 10, 16	20, 21
LCO7	A07 64,01%	ongeclausuleerd	7, 10, 17	20, 21
LCO8	A08 50,05%	ongeclausuleerd	8, 10, 18	20, 21
LCO9	A09 60,43%	Nederlandstalig	9, 10, 19	20, 21

Artikel 2

De aanvraag- en veilingprocedure vangt aan [PM] .

Artikel 3

De voorschriften en beperkingen inclusief de (technische) bijlagen behorende bij de vergunningen voor landelijke commerciële radio-omroep in de FM-band en de DAB-vergunningen in frequentieblok 11C, bedoeld in artikel 1, worden voor zover dat reeds mogelijk is, vastgesteld in bijlagen 1 tot en met 21.

Consultatieversie

Artikel 4

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.

Artikel 5

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit bekendmaking veiling vergunningen landelijke commerciële radio-omroep 2023.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

’s-Gravenhage,

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

M.A.M. Adriaansens

[gereserveerd voor beroepsclausule na definitieve besluitvorming – u kunt geen beroep instellen tegen dit ontwerpbesluit]

Consultatieversie

TOELICHTING

1. Inleiding

De rechtbank Rotterdam heeft in haar uitspraak van 20 juli 2022 het Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, inzake de verlengbaarheid van vergunningen voor landelijke commerciële radio-omroepen in de FM-band en het daarmee samenhangende besluit tot wijziging van het Nationaal Frequentieplan 2014 vernietigd. Daarbij heeft de rechtbank bepaald dat uiterlijk met ingang van 1 september 2023 de FM-vergunningen voor de kavels A01 tot en met A09 en de daarbij behorende koppeling met frequentieruimte in de band voor digitale radio-omroep (DAB) verleend moeten worden na toepassing van artikel 3.10, eerste lid, van de Telecommunicatiewet.[1]

2. Verdeling en inhoud besluit

Op grond van artikel 3.10, vierde lid, van de Telecommunicatiewet, moet worden bekendgemaakt of de vergunningen voor de betrokken frequentieruimte worden verleend volgens de procedure van veiling of vergelijkende toets, en op welk tijdstip deze procedure aanvangt. In de Nota Frequentiebeleid 2016 is aangegeven dat voor de uitgifte van schaarse vergunningen - absoluut en relatief - voor iedere commerciële toepassing (dus ook voor omroep) een veiling het aangewezen verdeelinstrument blijft.[2] Een veiling bewerkstelligt dat vergunningen terechtkomen bij die marktpartijen die uiteindelijk de meeste waarde weten te realiseren. Voor een nadere toelichting voor de keuze van een veiling als verdeelinstrument wordt verwezen naar de toelichting bij de Regeling aanvraag- en veilingprocedure vergunningen landelijke commerciële FM-radio-omroep 2023 (hierna: de Regeling).

Met dit besluit wordt daarom bepaald dat de betreffende vergunningen worden verdeeld via een veiling. Daarnaast wordt hierbij mededeling gedaan van het tijdstip waarop de aanvraag- en veilingprocedure van start gaat. Ook wordt mededeling gedaan van de omvang van het demografisch bereik van de te verdelen vergunningen ten tijde van de publicatie van het besluit.

3. Vergunningen

Met dit besluit worden de voorschriften en beperkingen, voor zover dat reeds mogelijk is, vastgesteld voor de vergunningen voor landelijke commerciële radio-omroep in de FM-band en de DAB-vergunningen in frequentieblok 11C.

De voorschriften, beperkingen en de daarbij behorende (technische bijlagen) van de analoge vergunningen zijn respectievelijk opgenomen in de bijlagen 1 tot en met 19. De voorschriften, beperkingen, en de daarbij behorende technische bijlagen en toelichting van de vergunningen voor digitale radio-omroep zijn opgenomen in bijlagen 20 en 21.

De transitie naar DAB is nog niet genoeg gevorderd om bij de uitgifte van de landelijke commerciële vergunningen al te bepalen wanneer de FM-band kan worden afgeschakeld. Omdat de transitie geleidelijk verloopt zal FM naar verwachting nog meerdere jaren het dominante distributiekanaal blijven. Pas naarmate meer luisteraars overstappen op digitale distributiekanalen, zal de betekenis van FM-radiodistributie afnemen.

Om te verzekeren dat partijen daarom zowel over analoog als digitaal spectrum kunnen beschikken in de transitiefase naar DAB, worden de FM- en DAB-vergunningen gecombineerd, dat wil zeggen samen in één pakket, uitgegeven. Dit maakt dat een kavel bestaat uit twee afzonderlijke vergunningen die bij elkaar horen en blijven horen. Zo is in beide vergunningen bepaald dat de vergunning niet meer geldig is, indien de vergunninghouder niet langer tevens houder is van de

[1] Rb. Rotterdam 20 juli 2022, ECLI:NL:RBROT:2022:5958.
[2] Nota Frequentiebeleid 2016, Ministerie van Economische Zaken, december 2016, pag. 37-38.

Consultatieversie

andere vergunning die deel uitmaakt van hetzelfde pakket. Op deze wijze wordt voorkomen dat de vergunningen afzonderlijk kunnen worden 'ingeleverd' dan wel overgedragen.

De analoge en digitale vergunningen worden uitgegeven voor een periode van twaalf jaar. Tijdens deze periode zal er conform het advies van het onafhankelijk Adviescollege verdeling frequentieruimte commerciële radio (hierna: het Adviescollege Radio) van 5 oktober 2020 onderzoek worden gedaan naar een eventuele afschakeldatum van de FM. Deze datum zal dan liggen na de vergunningsperiode, dus na 31 augustus 2035.

Aangezien de nieuw uit te geven vergunningen voor landelijke commerciële radio-omroep voor langere periode worden uitgegeven, kan de minister gedurende de looptijd van de FM vergunningen besluiten dat het wenselijk is om de ingebruikname verplichting van de FM-vergunningen te verlagen. Bedrijfseconomische redenen kunnen bijvoorbeeld aan een dergelijk besluit ten grondslag liggen. In de vergunning is bepaald dat de vergunninghouder daartoe een verzoek kan indienen. De minister moet echter wel voorafgaand aan een dergelijk verzoek een besluit hebben genomen over de wenselijkheid en de condities bepalen waaronder verzoeken gehonoreerd kunnen worden. Zonder voorafgaand besluit van de minister, worden verzoeken derhalve afgewezen.

Een besluit van de minister zorgt ervoor dat hoewel er nu nog geen afschakeldatum bekend is, partijen gedurende de looptijd van hun FM-vergunning wel de mogelijkheid krijgen om op de kosten van dubbele distributie te besparen. Indien een dergelijk verzoek gehonoreerd wordt, heeft dit geen consequenties voor de bijbehorende DAB-vergunning, waarmee de vergunninghouder mag blijven uitzenden. Dit volgt ook uit het gegeven dat de vergunninghouder niet overgaat tot inlevering van de FM-vergunning.

De simulcastverplichting inhoudende dat een vergunninghouder – kort gezegd – wordt verplicht het programmakanaal (bestaande uit radioprogramma's) dat op grond van zijn FM-vergunning wordt uitgezonden, *ongewijzigd en gelijktijdig* digitaal uit te zenden over zijn bijbehorende DAB-vergunning blijft bij de uitgifte van de landelijke commerciële vergunningen behouden. Dit is in lijn met het advies van het onafhankelijk Adviescollege Radio. De simulcastverplichting heeft de afgelopen jaren immers een waardevolle bijdrage geleverd aan de transitie naar digitale radio. De landelijke FM-vergunninghouders spelen, als gevolg van hun relatief sterke positie op de luistermarkt, een belangrijke rol in een succesvolle transitie van analoog naar digitaal. Het continueren van deze verplichting voor de landelijke radiopartijen is dan ook in het belang van de verdere voortgang van de transitie naar DAB. Reden om deze verplichting bij de uitgifte van de landelijke commerciële radiovergunningen te blijven continueren.

Aangezien het verlagen van de ingebruiknameverplichting gevolgen kan hebben voor het al dan niet kunnen blijven uitzenden via de FM-vergunning en daarmee dus ook gevolgen kan hebben voor de simulcastverplichting, is in de DAB-vergunning bepaald dat in dat specifieke geval de vergunninghouder verplicht blijft om *ongewijzigd* het programmakanaal dat wordt of werd[3] uitgezonden middels de FM-vergunning, digitaal te blijven uitzenden.

De digitale landelijke vergunningen blijven grotendeels ongewijzigd. Zo is nog steeds de verplichting opgenomen om een samenwerkingsovereenkomst te sluiten. Ook de ingebruiknameverplichting blijft op hetzelfde niveau. Opgemerkt wordt dat het hier gaat om een ondergrens die is vastgelegd in de vergunning. Het staat partijen uiteraard vrij om extra investeringen te doen en er op die wijze voor te zorgen dat het netwerk robuuster wordt.

Voor de goede orde wordt er nog op gewezen dat uit artikel 3.10, vierde lid, tweede volzin, van de Telecommunicatiewet volgt dat die onderdelen van de vergunning die pas na de procedure van de veiling kunnen worden vastgesteld, niet worden opgenomen in dit besluit. Hierbij valt te denken aan de naam van de toekomstige vergunninghouder, de te betalen veilingprijs en de dossiernummers van de vergunningen.

4. Clausuleringen

[3] Voorafgaand aan het verzoek tot verlaging van de ingebruiknameverplichting.

Consultatieversie

Sinds de uitgifte van de vergunningen in 2003 zijn er vijf clausuleringen van toepassing. Het gaat daarbij om de volgende clausuleringen Nederlandstalige muziek, nieuws en actualiteiten, recente bijzondere muziek, niet-recente bijzondere muziek en klassieke en/of jazz muziek.

De clausuleringen kunnen echter ten koste gaan van een rendabele exploitatie van de vergunningen, immers het gaat hier om vergunningen die verhoudingsgewijs lage inkomsten uit reclame of verhoudingsgewijs hoge kosten hebben vanwege de aard, inhoud of doelgroep daarvan. Waar een clausulering enerzijds de pluriformiteit kan bevorderen, staat daar tegenover dat er minder frequentieruimte overblijft waarin partijen in vrije concurrentie kunnen zorgen voor een specifiek onderscheidend aanbod. Een uitgifte maakt het mogelijk om te bezien of het nog noodzakelijk is om hetgeen in 2003 bedacht is te handhaven. Via andere distributievormen, te denken valt aan onder andere internet, komt er anno 2022 voldoende gedifferentieerd aanbod tot stand.

Het is om deze reden dat er nog twee clausuleringen worden gehandhaafd, te weten de Nederlandstalige clausulering en de nieuws- en actualiteiten clausulering.[4] Deze twee clausuleringen vormen nog steeds een aanvulling op de gewenste pluriformiteit in het medialandschap. De overige drie clausuleringen (recente bijzondere muziek, niet-recente bijzondere muziek en klassieke muziek of jazzmuziek) zijn niet langer noodzakelijk om voldoende gedifferentieerd aanbod tot stand te brengen. Uit praktische overwegingen worden de clausuleringen gehandhaafd op dezelfde FM-vergunningen waar ze nu al aan verbonden zijn, te weten A04 (Nieuws) en vergunning A09 (Nederlandstalig).

5. Start aanvraag- en veilingprocedure

De procedure vangt aan op [PM]. Vanaf die datum kunnen aanvragen worden ingediend. Op grond van de Regeling hebben aanvragers vanaf die datum vier weken de tijd om hun aanvraag in te dienen, op de wijze zoals is voorgeschreven in de Regeling. In die regeling zijn ingevolge de artikelen 8, 9 en 10 van het Frequentiebesluit 2013 de regels neergelegd inzake de aanvraag van een vergunning (pakket), de eisen die aan de aanvrager worden gesteld en de wijze waarop de veiling plaatsvindt. Deze eisen dragen bij aan het selecteren van een bestendige vergunninghouder, voorafgaand aan de daadwerkelijke veiling.

6. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

[Dit besluit is, op grond van artikel 3.10, vierde lid, van de Telecommunicatiewet, voorbereid overeenkomstig artikel 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Tijdens deze uniforme openbare voorbereidingsprocedure kunnen belanghebbenden, gebruikers en consumenten een zienswijze indienen over het ontwerpbesluit. Deze paragraaf wordt na afloop van deze uniforme openbare voorbereidingsprocedure aangevuld op basis van ingebrachte zienswijzen.]

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,

M.A.M. Adriaansens

[4] De Regeling aanwijzing en gebruik frequentieruimte commerciële radio-omroep 2003 zal hiervoor worden gewijzigd. Een concept van deze wijziging zal op korte termijn eveneens ter consultatie aangeboden door de Staatssecretaris van OCW.

Consultatieversie